

Valtiovarainministeriö

Dnro 14/2018

21.3.2018

1 (3)

valtiovarainministerio@vm.fi
mia.aronen@vm.fi

Lausuntopyyntö: VM003:00/2018, 12.3.2018

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI FINANSSIVALVONNASTA ANNETUN LAIN JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Esitys on ollut lausuntokierroksella 19.1.–2.3.2018. Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä ”Asianajajaliitto”) on 2.3.2018 ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa Finanssivalvonnasta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamista koskevasta luonnoksesta.

Lausuntokierroksen jälkeen Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n alaisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen työryhmän Financial Action Task Forcen (FATF) Suomen maa-arvio on edennyt ja arviointiin osallistuvien viranomaisten on ollut mahdollista yksilöidä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen sääntelystä sellaisia säännöksiä, jotka eivät teknisesti täysin vastaa FATF:n suosituksia. Esitykseen on lisätty lausuntokierroksen jälkeen muutosehdotuksia sen varmistamiseksi, että Suomen lainsäädäntö vastaisi paremmin FATF:n suosituksia.

Lausunnonantajille on varattu mahdollisuus lausua suositusten johdosta lakiehdotuksiin 3., 4. ja 7. tehdyistä muutoksista.

Asianajajaliitolla ei ole lausuttavaa lakiehdotuksesta 3. (laki luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 §. muuttamisesta) eikä lakiehdotuksesta 7. (laki maksulaitoslain 39 §: muuttamisesta).

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia ehdotetaan (lakiehdotus 4.) muutettavan Suomen lainsäädännön yhteensovittamiseksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän suositusten kanssa.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 9 luvun 6 §:ään ehdotetaan lisättäväksi 2 momentti, jonka mukaan Finanssivalvonnalle ja aluehallintovirastolle annettaisiin oikeus antaa määräyksiä valvomiensa ilmoitusvelvollisten sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien tietojen säännöllisestä toimittamisesta ja toimittamistavasta Finanssivalvonnalle ja aluehallintovirastolle. Asianajajaliitolla ei ole voimassa olevan rahanpesulain 9 luvun 6 §:ssä tarkoitettua määräyksenantovelvollisuutta eikä Asianajajaliiton asemaa rahanpesulain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettuna valvojana ole huomioitu myöskään ehdotetun rahanpesulain 9 luvun 6 §:n 2 momentin osalta.

Asianajajaliiton rooli asianajajien valvojana

Suomen Asianajajaliitto on julkisoikeudellinen yhteisö, jonka lakisäätteenä tehtävänä on säännellä ja valvoa asianajajatoimintaa. Asianajajalain 6 §:n (30.7.2004/697) mukaan Asianajajayhdistyksen hallituksen on valvottava, että asianajajat esiintyessään tuomioistuimissa tai muun viranomaisen luona sekä muussakin toiminnassaan täyttävät velvollisuutensa.

Edellä mainitun säännöksen mukaan asianajaja on velvollinen antamaan hallitukselle tiedot, joita tätä valvontaa varten tarvitaan. Asianajajan on myös sallittava hallituksen määräämän henkilön suorittaa tarkastus hänen toimistossaan, jos hallitus katsoo sen valvontaa varten tarpeelliseksi, sekä tällöin esitettävä ne asiakirjat, joiden tutkimista tarkastuksen toimittaminen edellyttää.

Rahanpesulain (444/2017) valvontaa koskevan 7 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan Asianajajaliitto valvoo rahanpesulain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 12 kohdassa tarkoitettuja asianajajia ja näiden apulaisia rahanpesulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen osalta. Rahanpesulain 7 luvun 2 §:n mukaan asianajajan on salassapitosäännösten estämättä ilman aiheutonta viivytystä toimitettava Asianajajaliitolle sen pyytämät tiedot ja selvitykset, jotka ovat välttämättömiä rahanpesulaissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä tarkoitettua tehtävän hoitamiseksi.

Määräyksenantovaltuudesta

Ehdotetun rahanpesulain 9 luvun 6 §:n 2 momentin lisäystä koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan oikeus antaa määräyksiä valvomiensa ilmoitusvelvollisten sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien tietojen säännöllisestä toimittamisesta ja toimittamistavasta valvojalle säädettäisiin myös aluehallintovirastolle. Määräyksenantovelvollisuutta ei ehdotuksen mukaan rajattaisi vain rahoituspalveluja tarjoaviin yrityksiin vaan se kattaisi myös muut ilmoitusvelvolliset, joita aluehallintovirasto valvoo, mm. rahanpesulain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettua oikeudellisia palveluita tarjoavat.

Finanssivalvonta ja aluehallintovirasto voivat ehdotetun määräyksenantovelvollisuutensa nojalla määrätä, että niiden valvonnan piiriin kuuluvien ilmoitusvelvollisten tulee

säännöllisesti toimittaa valvojalleen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat tiedot. Näin ollen Finanssivalvonnalla ja aluehallintovirastolla on Asianajajaliittoa paremmat mahdollisuudet muun muassa päivittää rahanpesulain 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettua valvojakohtaista riskiarviotaan valvomiensa ilmoitusvelvollisten rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskeistä. Asianajajaliiton tulisi sen sijaan pyytää jokaiselta valvottavaltaan erikseen ehdotetussa 6 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot, mikä ei ole Asianajajaliiton käsityksen mukaan tarkoituksenmukaista.

Asianajajaliitto ei voimassa olevan rahanpesulain mukaan voi antaa valvomilleen asianajajille ja näiden apulaisille tarkempia määräyksiä rahanpesulain 3 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuista riskitekijöistä, jotka asianajajan tai tämän apulaisen olisi otettava huomioon asiakassuhteeseen liittyvien riskien arvioinnissa. Myös tältä osin Asianajajaliitolle tulee antaa määräyksenantovaltuus valvottavilleen.

Lopuksi

Asianajajaliitto on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on asianajaja- ja rahanpesulakeihin perustuva oikeus ja velvollisuus valvoa asianajajien toimintaa sekä rahanpesulain velvoitteiden noudattamista. Asianajajaliitolla tulee olla yhteneväiset mahdollisuudet antaa valvottavilleen määräyksiä rahanpesulaissa tarkoitettujen velvoitteiden osalta kuin aluehallintovirastolla on muiden liike- tai ammattitoimintana oikeudellisia palveluita tarjoavien osalta.

Helsingissä 22. päivänä maaliskuuta 2018

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

Jarkko Ruohola

Suomen Asianajajaliiton puheenjohtaja, asianajaja

LAATI

Tarkastuslakimies Kristiina Sare, Suomen Asianajajaliitto, Helsinki